

*Костіна Ольга Миколаївна
аспірант кафедри Менеджменту
Харківського національного економічного університету
Україна, м. Харків, пр. Леніна 9а*

РЕГІОНАЛЬНА АНТИКРИЗОВА СИСТЕМА ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Стрімкий розвиток світової фінансово-економічної кризи, нестабільність вітчизняної економіки негативно позначилися на всіх рівнях економіки: країна-регіон-галузь-підприємство. Загострення кризової ситуації призвело до найбільшого падіння промислового виробництва в Україні серед країн СНД. У I-III кварталах 2009 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2008 р. падіння склало 32,8% [2]. За прогнозами експертів [1, 4] в подальшому очікується погіршення ситуації, що вимагає оперативного антикризового реагування саме на рівні підприємств. Здебільшого подібна ситуація відбувається через те, що з позиції життєвого циклу промислове виробництво України неоднорідне. До досить нечисленної групи промислових підприємств входять найбільш мобільні та адаптовані до умов ринку, які своєчасно здійснили реорганізацію, знаходяться на стадії оновлення та мають обґрунтовану стратегію розвитку. Але більшість з виробництв є енергоємними, підприємства мають складну інфраструктуру та тривалий час функціонують в умовах, що не забезпечують їм ефективного використання основних і оборотних коштів.

Наряду з відміченими причинами, що ускладнюють сучасний стан промислових підприємств, існує блок причин, викликаних безпосередньо діяльністю самих підприємств. Перш за все, це низька інноваційна активність і недостатній рівень якості менеджменту. Підприємства в своїй більшості мають значну кількість фізично та морально зношеного обладнання. Кадрова структура підприємств не відповідає їх фінансовим можливостям, кількість управлінського персоналу, на деяких з них, сягає 30-35% [4].

Процес виведення підприємств з кризового стану повинен здійснюватися не хаотично та безсистемно, він має бути організаційно-методично скоординованим. Для боротьби з зазначеними негативними тенденціями розвитку промислового комплексу Харківщини була розроблена та затверджена «Стратегія соціально-економічного розвитку Харківської області на період до 2011 року» [3], яка на сьогодні є основним документом щодо управління соціально-економічними галузями регіону. Мінливі зміни економічного середовища потребують внесення на постійній основі суттєвих доповнень і коректив до стратегії розвитку і регіону, і підприємства.

Критична ситуація вимагає концентрації зусиль усіх ланок управління підприємства, так і відповідних гілок влади для виходу із кризового стану. На нашу думку, забезпечення конкурентоспроможності та відновлення ефективної діяльності підприємств повинно здійснюватися шляхом інноваційного та енергозберігаючого розвитку, підтримки наукоємних виробництв. Це потребує формування системи антикризового управління конкретного регіону, як бази для розробки та обґрунтування комплексу заходів окремого підприємства (як підсистеми антикризової стійкості суб'єкту господарювання).

Розроблення теоретично-організаційного та методичного підходів щодо процесу формування регіональної антикризової системи слід здійснювати з урахуванням наступного [1, 3, 4]: діалектики економічних систем в умовах циклічності розвитку економіки; змісту та характеристики державного та регіонального антикризового управління; наявності відповідних інфраструктур та досвіду їх роботи; аналізу існуючої системи взаємодій та взаємовідносин регіону із збитковими підприємствами; законодавчо-нормативного регулювання фінансового оздоровлення та реструктуризації нестійких підприємств; інноваційних розробок як засобів підвищення антикризової стійкості суб'єктів господарювання; організаційно-економічної системи антикризового моніторингу та регулювання діяльності проблемних підприємств; методичного забезпечення щодо оцінки антикризової стійкості підприємств.

Таким чином, формування регіональної антикризової системи є першочерговим кроком до підвищення антикризової стійкості підприємств на основі використання інноваційного розвитку та закладає основу для успішного проведення комплексної антикризової політики, що сприяє ефективному функціонуванню організації в сучасному бізнес-середовищі.

Список літератури: 1. Економічна криза: Промисловість України постраждала більше всіх у СНД // <http://newzz.in.ua/ukrain/1148828727-ekonomichna-kriza-promislovist-ukrayini.html>; 2. Матеріали сайту // www.ukrstat.gov.ua; 3. Сайт Харківської обласної державної адміністрації // <http://www.kharkivoda.gov.ua/publications.php>; 4. Шабліста Л. Тенденції збитковості промислових підприємств та чинники, що її зумовлюють // Економіка України, 2006. – №12. – С. 38-48